

Södertälje
kommun

Handlingsplan | 2021-04-29

Handlingsplan för demokratiutveckling

Södertälje kommun 2021-2024

Handlingsplan för demokratiutveckling, dnr: KS 20/239

Fastställd av kommunstyrelsen 2021-05-26

Giltighet: 2021-2024

Ansvar för uppföljning och revidering: Kommunstyrelsen

Dokumentansvar: Kommunstyrelsens kontor/Enheten för utredning och hållbarhet

Innehållsförteckning

Inledning	5
Syfte	5
Ansvar, giltighet och uppföljning	5
Globala mål	6
Nationellt mål	6
Utmaningar för den lokala demokratin	7
Utmaningar Södertälje kommun	8
Framtida inriktning och utveckling av demokratin i Södertälje	12
Mål 1: Invånarnas inflytande, delaktighet och tillit ska öka i kommunen	13
Mål 2: Valdeltagandet i kommunen ska öka	13
Aktivitetsplan	14
Fokusområde: Jämlikt inflytande och delaktighet	16
Fokusområde: Ökat valdeltagande	18
Referenslista	20

Foto: Pontus Orre

Inledning

Demokratin i Sverige har utvecklats successivt i över 200 år. Startskottet för den demokratiska utvecklingen kan vara år 1809 då det kungliga enväldet i Sverige avskaffades. Därefter följde beslut som gradvis demokratiserat landet, som år 1909 då rösträtt infördes för alla män över 24 år, år 1921 då kvinnor fick rösta första gången och år 1989 då begreppet omyndig togs bort från lagstiftningen och alla medborgare över 18 år fick rösträtt.

Den kommunala, lokala demokratin är nära människor varje dag. I kommunens nämnder fattas beslut som påverkar människor i vardagen inom till exempel förskola, skola, omsorg, eller frågor som berör infrastruktur och fritidsaktiviteter. Att främja demokratin är en stor del av Södertälje kommuns dagliga arbete. I kommunen genomför stadsbyggnadsnämnden medborgardialoger i enlighet med plan- och bygglagen för att involvera medborgarna i ärendeprocesser. En del av bibliotekets kärnuppdrag är att verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Utbildningen inom skolan ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I enlighet med socialtjänstlagen ska kommunen på demokratis och solidaritetens grunder främja människornas ekonomiska och social trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Järna och Hölö-Mörkö kommunaldelsnämnder har haft politikerhörnor för att skapa möten mellan medborgare och politiker och diskutera pågående ärenden i nämnden. Kommunaldelsnämnderna är viktiga för att stärka den lokala demokratin. Därtill arrangerar kommunen årligen en Medborgardag där medborgare får tillfälle att möta varandra, förtroendevalda, kommunens verksamheter och föreningar.

Demokratin behöver dock ständigt utvecklas,

vilket innebär ett stort ansvar för de som lever och verkar i den. Ansvaret för att bevara och stärka demokratin är delat och finns hos invånarna i Södertälje kommun, organisationer inom idéburen sektor och de politiska partierna. Kommunen kan dock genom sina politiska organ och sin förvaltning stödja och arbeta för att vitalisera den lokala demokratin och skapa möjligheter för fler människor att delta.¹ I kommunens folkhälsostراتيجية beskrivs hur brist på inflytande och möjligheter till att påverka den egna livssituationen har ett starkt samband med ohälsa. Människans behov av delaktighet i samhället är grundläggande för välbefinnande och livskvalitet och därmed även för hälsa. Det finns många som inte känner sig delaktiga, upplever att de har låg social tillit, lågt inflytande och känner ett avstånd till de demokratiska institutionerna och röstar i lägre grad. Det gäller framförallt personer som befinner sig i en social utsatthet, har en funktionsnedsättning, lider av ohälsa eller bor i områden med socioekonomiska utmaningar.²

Syfte

Syftet med handlingsplanen för demokratiutveckling är att vägleda arbetet för att öka invånarnas inflytande, delaktighet, tillit och valdeltagande i Södertälje kommun.

Ansvar, giltighet och uppföljning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för uppföljning av handlingsplanen. Det är vidare upp till varje nämnd att ansvara för respektive nämnds aktiviteter. En fördjupad uppföljning av handlingsplanens aktiviteter sker i hållbarhetsutskottet men är även en del av den samlade uppföljningen av folkhälsostراتيجية som kommunstyrelsens kontor tar fram.

Handlingsplanen ska aktualitetsprövas eller revideras senast år 2024.³

1 Karlsson Martin, Lindvall Daniel, Nordh Anders, föreläsning Att vara med på riktigt - vad gör kommuner, landsting och regering för att medborgares röster ska höras på riktigt?
2 Södertälje kommun, Folkhälsostراتيجية, 2020.
3 Södertälje kommun, Riktlinjer för kommunövergripande styrdokument, 2020.

Bakgrund om demokratiutveckling

Globala mål

Vid FN:s toppmöte i september 2015 antog världens stats- och regeringschefer 17 globala mål och Agenda 2030 för hållbar utveckling. Världens länder har åtagit sig att mellan år 2016–2030 leda världen mot en hållbar och rättvis framtid⁴. Vissa av de globala målen för hållbar utveckling är särskilt nära kopplade till demokrati. Exempelvis målen som rör jämställdhet, minskad ojämlikhet, hållbara städer och samhällen samt fredliga och inkluderande samhällen

Globala målen Agenda 2030:⁵

Nationellt mål

Målet för den nationella demokratipolitiken är en levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika.⁶ Arbetet med att infria demokratipolitikens målsättning handlar om insatser för ett högt och jämlikt valdeltagande, ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna samt stärkta möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet. Det omfattar även insatser för en ökad demokratisk medvetenhet och för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Respekt för mänskliga rättigheter är också en betydelsefull del. I juni 2018 presenterade regeringen en strategi för en stark demokrati.⁷ I strategin belyses de utmaningar som demokratin står inför idag och prioriteringar läggs fast för demokratipolitiken. De tre demokratipolitiska prioriteringarna är:

- *Främja* – fler ska vara delaktiga i demokratin
- *Förankra* – fler ska förstå och praktisera demokratin
- *Försvara* – fler ska stå upp för demokratin

⁴ Regeringskansliet, *Globala målen och agenda 2030*.

⁵ Globala målen, *Logotyper*.

⁶ Regeringskansliet, *Mål för demokrati och mänskliga rättigheter*.

⁷ Regeringskansliet, Kulturdepartementet, *Strategi för en stark demokrati – främja, förankra, försvara*, 2018.

Utmaningar för den lokala demokratin

I regeringens demokratistrategi lyfts ett antal utmaningar för den lokala demokratin som berör alla kommuner i landet.

Komplexa samhällsfrågor

Det lokala samhället förändras kontinuerligt. Människor är på väg, kommer till och lämnar det lokala samhället. Den lokala demokratin ställs inför stora utmaningar i komplexa samhällsfrågor där svåra beslut kommer behöva fattas om bland annat resursfördelning. Att involvera invånarna och med hjälp av demokratins processer skapa konsensus om hur dessa utmaningar ska hanteras är en avgörande utmaning för hela samhället. För att hantera dessa frågor behövs en stark och hållbar demokrati med starka offentliga institutioner som kan fatta beslut effektivt, rättssäkert och transparent samtidigt som de involverar medborgare och är innovativa. Invånarna måste också ha förtroende och tilltro till demokratins processer, uppleva att de kan påverka och vara engagerade.

Påverkansmöjligheter mellan val

Trots att såväl de politiska partierna som föreningslivet har tappat medlemmar finns ett starkt intresse för att diskutera politik och samhällsfrågor hos både unga och vuxna i Sverige. En stor majoritet vill engagera sig i frågor som berör dem och påverka politiska beslut som får konsekvenser för den egna vardagen. Att kanalisera engagemanget och skapa möjligheter för medborgare att påverka även mellan valen och samtidigt stärka den representativa demokratin är en av våra viktigaste utmaningar i den lokala demokratin.

Kunskapsbrister om den demokratiska processen

Det finns idag bristande kunskap om hur den lokala demokratin och kommuner fungerar. Vissa grupper har särskilt svaga kunskaper om sina demokratiska rättigheter och hur de lokala demokratiska processerna fungerar, exempelvis unga och utrikesfödda. Även mellan de allmänna valen finns en skiljelinje i engagemang och deltagande mellan socioekonomiskt starka och högutbildade grupper och socioekonomiskt svaga och lågutbildade grupper. Om grupper av medborgare i kommunen inte har kunskap om den demokratiska processen eller hur man kan agera för att påverka är det en allvarlig demokratisk utmaning. Bristande kunskap riskerar att skapa bristande engagemang och tilltro till den demokratiska processen.

Ojämnt inflytande

Det politiska inflytandet i den svenska demokratin är inte jämnt fördelat. Det finns en klyfta mellan de som deltar och de som inte deltar i demokratin. I regeringens demokratistrategi från 2018 används begreppet demokratiskt utanförskap. Regeringen konstaterar att allt för många står utanför demokratin och att det står i strid med idealet om politisk jämlikhet. Det innebär att samhället går miste om viktiga åsikter och perspektiv. Det demokratiska utanförskapet är kopplat till grundläggande socioekonomiska förutsättningar, som utbildningsnivå och sociala levnadsförhållanden. Personer mer än hög utbildningsnivå skaffar sig kunskap,

verktyg och kontakter som gör det lättare att engagera sig i samhällsfrågor. Personer som befinner sig i socialt utsatta livssituationer har ofta sämre förutsättningar och möjligheter att delta i demokratin. Många nyanlända har en särskild utmaning eftersom de saknar tidigare erfarenhet av att leva i en demokrati. Även bristande språkkunskaper och bristande tillgänglighet kan utgöra trösklar för ett aktivt deltagande i demokratin. Det demokratiska utanförskapet har även en geografisk dimension. Särskilt tydligt är detta i områden med socioekonomiska utmaningar i och kring större städer där delar av befolkningen känner ett avstånd till demokratis institutioner.⁸

69,9%
av invånarna
röstade i
kommunalvalet
2018.

Utmaningar Södertälje kommun

Fler av de utmaningar som lyfts i regeringens demokratistrategi finns i Södertälje kommun. Kommunen har stora utmaningar med lågt valdeltagande och minskat samhällsengagemang. Det finns skillnader i engagemang och deltagande i den demokratiska processen beroende på område i kommunen. Andelen som röstade i kommunalvalet år 2018 var 69,9 procent och andelen har sjunkit sen 2014. Skillnaden mellan det valdistrikt som hade högst valdeltagande i kommunalvalet 2018 och det som hade lägst var 49,19 procentenheter. Valdeltagandet är överlag lägre i områden i kommunen med förhållandevis låg utbildningsnivå och/eller hög andel utlandsfödda. Totalt 26,6 procent av befolkningen i Södertälje känner tillit till olika institutioner i samhället. Inför valet 2018 gjorde Södertälje kommun en stor satsning på att sprida information om valet, bl.a. genom valinformatörer, men trots det sjönk valdeltagandet.⁹ Skillnaderna mellan det valdistrikt som hade högst och lägst valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019 är lika stora med 48,48 procentskillnad. Kommunens valdeltagande till Europaparlamentet har sjunkit sedan 2009.

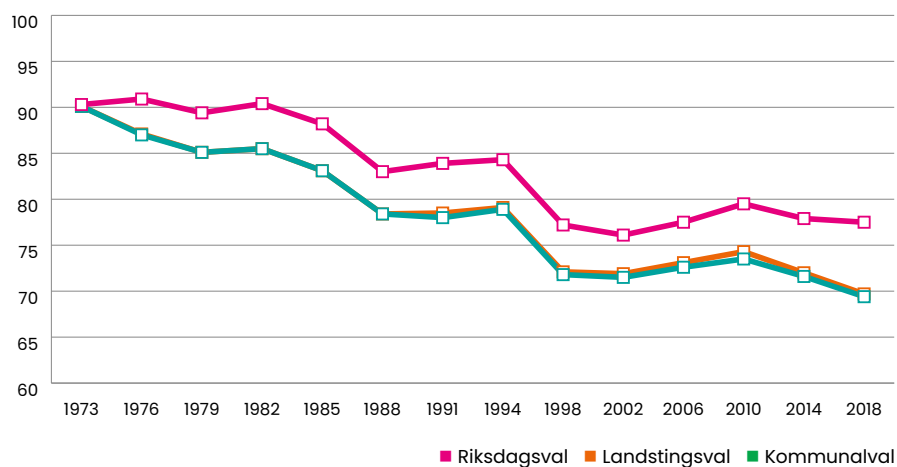
8 Ibid, s.15f

9 Ibid.

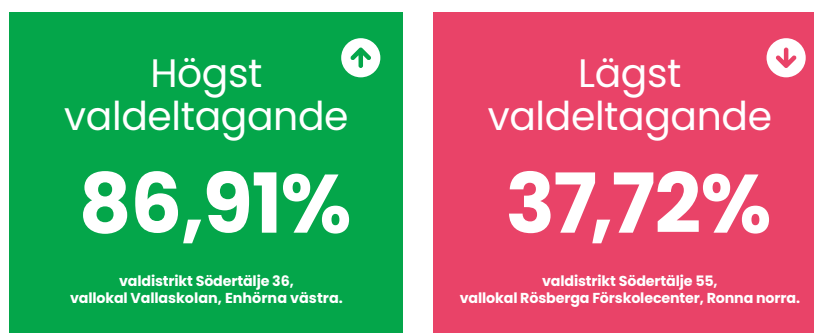
Utveckling valdeltagande i Södertälje kommun:¹⁰

Valdeltagande i Södertälje kommun de senaste tre valen:¹¹

År	2010	2014	2018
Riksdagsval	79,52 %	77,94 %	77,54 %
Landstingsval	73,53 %	71,63 %	69,42 %
Kommunalval	74,25 %	71,99 %	69,89 %

Skillnad i valdeltagande mellan olika valdistrikt i Södertälje i valet till kommunfullmäktige 2018:¹²

Jämfört med riket i övrigt hade endast en kommun, Haparanda kommun, lägre valdeltagande i kommunalvalet 2018 än Södertälje kommun.¹³ Exempel på valdeltagande i närliggande kommuner är Botkyrka kommun som hade ett valdeltagande på 71,4 % i valet till kommunfullmäktige och Huddinge kommun som hade ett valdeltagande på 79,0 %.

Genomsnittet i riket gällande valdeltagande i val till kommunfullmäktige 2018 var 84,1 %.¹⁴

¹⁰ Valmyndigheten, *Valresultat*, www.val.se/valresultat.html, hämtad 2020-08-27.

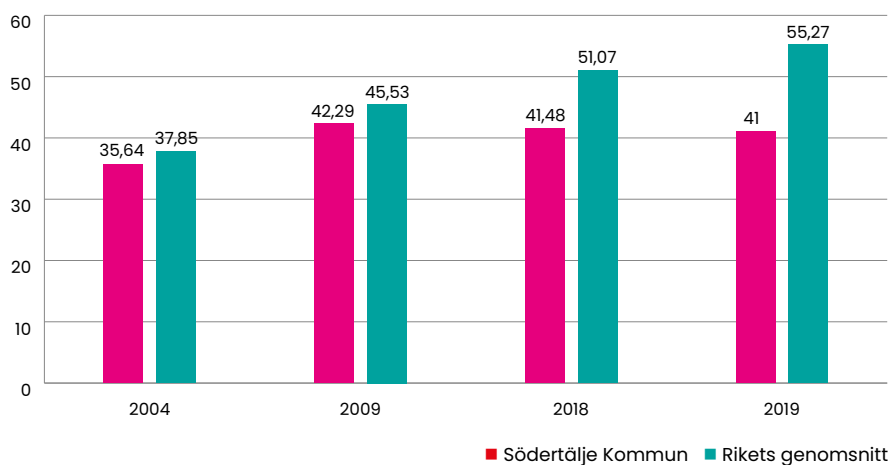
¹¹ Ibid.

¹² Ibid.

¹³ Haparanda kommun hade ett valdeltagande på 63,32 % i valet till kommunfullmäktige 2018 att jämföra med 69,89 % i Södertälje kommun, Valmyndigheten, *Valresultat*, www.val.se/valresultat.html, hämtad 2020-08-27.

¹⁴ Valmyndigheten, *Valresultat*, www.val.se/valresultat.html, hämtad 2020-08-27.

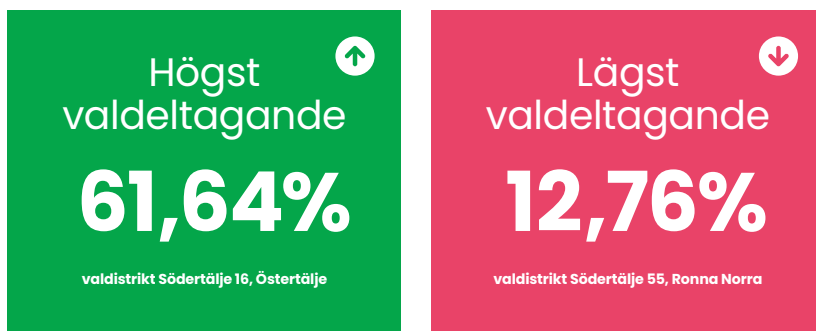
Utveckling valdeltagande i Södertälje kommun för valet till Europaparlamentet jämfört med rikets genomsnitt:¹⁵

Valdeltagande i Södertälje kommun i val till Riksdagen jämfört med val till Europaparlamentet de senaste tre valen:^{16 17}

År	2004	2006	2009	2010	2014	2018	2019
Riksdagsval		73,12 %		79,52 %	77,94 %	77,54 %	
Europaparlamentsval	35,64 %		42,29 %		41,48 %		41,00 %

Skillnad i valdeltagande mellan olika valdistrikt i Södertälje i valet till Europaparlamentet 2019:¹⁸

Genomsnittet i riket gällande valdeltagande i val till Europaparlamentet 2019 var 55,27 %.¹⁹

¹⁵ Valmyndigheten, EP2009, <https://data.val.se/val/ep2009/slutresultat/rike/index.html>, hämtad 2020-03-16.

¹⁶ Valmyndigheten, Valresultat, www.val.se/valresultat/europaparlamentet/2019/valresultat.html, hämtad 2020-03-16.

¹⁷ Valmyndigheten, EP2009, <https://data.val.se/val/ep2009/slutresultat/rike/index.html>, hämtad 2020-03-16.

¹⁸ Valmyndigheten, Valresultat, www.val.se/valresultat/europaparlamentet/2019/valresultat.html, hämtad 2020-03-16.

¹⁹ Ibid.

Framtida inriktning och utveckling av demokratin i Södertälje

Medborgarnas inflytande ska vara större än att endast handla om att rösta i allmänna val vart fjärde år, men kommunen ska även bedriva ett fördjupat demokratiarbete med syfte att öka valdeltagandet.

Kommunfullmäktige har formulerat mål 2 "Medborgare har inflytande och är delaktiga" i Södertälje kommuns Mål och budget 2021–2023. Södertäljes medborgare förväntas vara delaktiga i utvecklingen av kommunens verksamheter och av samhället. De ska därför ha goda möjligheter att på lika villkor kunna delta i samhällslivet, påverka sin vardag och ha möjlighet till insyn och inflytande. Rätten och möjligheten att vara aktiv medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet ska vara jämställd. Genom att bedriva ett uthålligt och långsiktigt förbättringsarbete med att stärka ungdomsinflytandet, förbättra medborgardialoger och utveckla arbetet med delaktighet kan medborgarnas möjlighet att påverka kommunens utveckling bli starkare. Medborgarnas inflytande ska vara större än att endast handla om att rösta i allmänna val vart fjärde år, men kommunen ska även bedriva ett fördjupat demokratiarbete med syfte att öka valdeltagandet.²⁰

I målområde 3 "Delaktighet, inflytande och tillit" i kommunens folkhälsostrategi är inriktningen att alla kommunens nämnder och bolag berörs av arbetet med att stärka medborgarnas möjligheter till inflytande, delaktighet och tillit. Kommunen behöver utveckla arbetssätt och metoder för att informera om valsystemet och om demokratin funktion. Alla medborgare som är röstberättigade ska förstå och känna förtroende för valproceduren. Alla kommunens medborgare måste ha möjlighet att utveckla ett samhällsengagemang och känna delaktighet i kommunens utveckling. Detta oavsett socioekonomiska bakgrund, kön, könsidentitet och/eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder, nationell minoritet eller geografisk hemvist.²¹

Mot bakgrund av utmaningarna för den lokala demokratin och Södertälje kommun samt kommunens befintliga inriktningar och mål har två mål formulerats till handlingsplanen för demokratiutveckling. Handlingsplanen för demokratiutveckling bygger delvis vidare på målområde 3 i folkhälsostrategin, med målet att invånarnas inflytande, delaktighet och tillit ska öka i kommunen. Till skillnad från folkhälsostrategin, som enbart fungerar vägledande för beslut och styrning, innehåller handlingsplanen för demokratiutveckling konkreta aktiviteter²² och ser ett ökat valdeltagande som ett mål i sig.

20 Södertälje kommun, *Mål och budget 2021–2023*, 2021

21 Södertälje kommun, *Folkhälsostrategi*, 2020.

22 Södertälje kommun, *Riktlinjer för kommunövergripande styrdokument*, 2020.

Mål 1: Invånarnas inflytande, delaktighet och tillit ska öka i kommunen

Mål 2: Valdeltagandet i kommunen ska öka

Indikatorer:

- Valdeltagande bland invånare i senaste kommunvalet, regionvalet, riksdagsvalet och europaparlamentsvalet (Kolada).
- Andel invånare som uppger att de känner tillit till samhällsinstitutioner (Folkhälsokollen).
- Medborgarnas upplevelse av att kommunen möjliggör för dem att delta i kommunens utveckling (KKiK).
- Elevers upplevda delaktighet (Elevenkäten).

Om könsuppdelad statistik finns tillgänglig ska det användas.

Aktivitetsplan

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i kommunen.

Några av handlingsplanens aktiviteter ska genomföras i samband med de allmänna valen medan andra aktiviteter ska genomföras och utvecklas i ett långsiktigt arbete för att stärka mellanvalsdemokratin. Mellanvalsdemokrati är det demokratistärkande arbetet som sker mellan de allmänna valen.²³ För en kommun kan det exempelvis handla om att stärka möjligheten för kommunmedborgarna att få insyn och kunna påverka i beslutsprocesser.

Handlingsplanen har delats in i två fokusområden; jämlikt inflytande och delaktighet samt ökat valdeltagande, för att hantera de utmaningar som identifierats i Södertälje kommun och uppnå målen om att öka invånarnas delaktighet, inflytande och tillit samt att öka valdeltagandet.

Aktiviteterna kan ha effekt inom edera av fokusområden men har delats in utefter vilket fokusområde de bedöms ha mest effekt. Arbetet som genomförs inom dessa fokusområden är en förutsättning för att kunna uppnå handlingsplanens mål.

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i kommunen.²⁴ Det är särskilt allvarligt om känslor av ett demokratiskt utanförskap befästs hos barn och unga som innebär att samhället går miste om viktiga åsikter och perspektiv.²⁵ Vid genomförandet av aktiviteterna är det även viktigt att äldre och personer som befinner sig i social utsatthet, har en funktionsnedsättning, lider av ohälsa eller bor i områden med socioekonomiska utmaningar särskilt beaktas.

Kommunstyrelsen (KS), utbildningsnämnden (UN), kommundelsnämnderna (KDN), kultur- och fritidsnämnden (KFN) och stadsbyggnadsnämnden (SBN) ansvarar för aktiviteter i handlingsplanen.

²³ Se t.ex. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), 2017, *Att demokratisera demokratin – 12 berättelser om samhällsordning och dialog, kap 7. "Att stärka mellanvalsdemokratin"*

²⁴ Södertälje kommun, *Mål och budget 2021–2023*, 2019.

²⁵ Regeringskansliet, Kulturdepartementet, *Strategi för en stark demokrati – främja, förankra, försvara*, 2018

Fokusområde: Jämlikt inflytande och delaktighet

Det finns stora skillnader när det gäller deltagande i demokratin mellan valen. Faktorer såsom grundläggande socioekonomiska förutsättningar, utbildningsnivå och sociala levnadsförhållanden har stor betydelse för människors möjlighet att delta i demokratin.²⁶

Mellan val ska kommunen arbeta aktivt för att uppnå jämlikt inflytande i dialoger och samråd och inhämta invånarnas åsikter inför beslut. Kommunen ska även se till att kommunens informationskanaler är tillgängliga för alla.

Ävven idéburen sektor är en central del av demokratin och kan ha rollen som demokratiskola och röstbärare²⁷. Samverkan med idéburen sektor är betydelsefull för att hitta nya metoder och vägar att nå och stärka grupper med lägre tilltro till sin förmåga att påverka och med ovana att delta.

En del av kommunens arbete för att förebygga utanförskap bedrivs i skolan genom att barn och unga ges en utbildning av hög kvalitet med trygghet och studiero. Skolan ger en arena för barn och unga att utöva inflytande men kommunen kan även stärka barn och ungas inflytande i andra sammanhang.

Foto: Scandinav Bildbyrå/Tommy O Andersson

26 Regeringskansliet, Kulturdepartementet, *Strategi för en stark demokrati – främja, förankra, försvara*, 2018.
27 Ibid.

Aktivitet	Ansvar	När	Uppföljning
Utveckla nuvarande system där nämnder arbetar aktivt med och följer upp medborgardialoger.	KS	2021–2023	2022: Ett förslag till system är framtaget och arbete enligt systemet kan påbörjas tidigast under 2022.
Utveckla arbetet med samverkansöverenskommelsen mellan idéburen sektor och Södertälje kommun och anordna två dialogträffar per år.	KFN	2 ggr/år	Årligen: Dialogträffar har genomförts 2 ggr/år.
Utveckla stöd och dialog med föreningslivet i syfte att stärka dess roll som demokratiskola och röstbärare.	KFN	2021–2024	Kontinuerlig uppföljning under handlingsplanens giltighetstid.
Utveckla mötesforum, såsom Medborgardagen, för Södertäljes invånare med fokus på demokrati.	KS	2021–2024	Löpande.
Utveckla arbetet för att öka nationella minoriteters delaktighet och inflytande.	KS	2021–2022	2022: En arbetsplan är framtagen.
Se över att kommunen uppfyller språklagens krav gällande språkanvändning i offentlig verksamhet och ta reda på hur utbildningsbehovet ser ut vad gäller klar-språk.	KS	2021	2022: En översyn har gjorts och utbildningsbehov har kartlagts.
Utveckla information och kommunikation kopplat till demokrati i kommunen.	KS	2021–2024	Löpande.
Fortsätta anpassa kommunens webbplats enligt DOS-lagen och ta fram rutiner för att tillgängligheten upprätthålls löpande.	KS	2021–2022	2022: Kommunens webbplats är helt genomarbetad ur tillgänglighetssynpunkt.
Genomföra dialog med grundskolornas elevråd minst en gång om året för att öka elevinflytandet.	UN och KDN	Årligen	Årligen: Dialogerna har genomförts årligen.
Genomföra dialog med gymnasieskolornas elevråd minst en gång om året för att öka elevinflytandet.	UN	Årligen	Årligen: Dialogerna har genomförts årligen.
Utvärdering av dialog med unga på mötesplatser i syfte att löpande utveckla ungas inflytande. I arbetet får ungdomarna bidra med synpunkter och utvecklingsförslag.	KFN, KDN och SBN	Årligen	2021: Utvärderings- och utvecklingsarbetet är påbörjat.
Utreda förutsättningar för inrättandet av ett ungdomsråd. Utredningen ska beskriva former/organisation/mandat.	KS	2021–2022	2022: En utredning är genomförd.

Fokusområde: Ökat valdeltagande

Att rösta i allmänna val är bland den mest grundläggande formen av politiskt deltagande och nivån på valdeltagandet används ofta som ett mått på hur välfungerande ett lands, en regions eller stads demokrati är. På senare tid har forskningen också kunnat visa på tydliga kopplingar mellan valdeltagande och graden av integration och social inkludering i majoritetssamhället.²⁸

Södertälje kommun behöver på olika sätt arbeta för att öka valdeltagandet. Inför de allmänna valen 2018 genomfördes en rad konkreta åtgärder i syfte att öka valdeltagandet i Södertälje kommun, trots det sjönk valdeltagandet.²⁹ En uppföljning av arbetet med åtgärderna har genomförts och är viktig att utgå ifrån inför arbetet i kommande val.³⁰

Aktivitet	Ansvar	När	Uppföljning
Utreda behovet och ta fram förslag till en åtgärdsplan med konkreta insatser för att öka valdeltagandet i valet 2022.	KS	2021–2022	Löpande.
Utreda behovet och ta fram förslag till en åtgärdsplan med konkreta insatser för att öka valdeltagandet i europaparlamentsvalet 2024.	KS	2023–2024	Löpande.
Genomföra skoldebatter inför valet 2022, även i samverkan med fristående skolor.	UN och KDN	2022	2023 skoldebatterna har genomförts.
Uttala stöd till rektorerna för genomförande av skolval i samtliga kommunala skolor i allmänna valen 2022 och europaparlamentsvalet 2024.	UN och KDN	2022	2022: Stöd för genomförande av skolval inför riksdagsvalet 2022 har uttalats. 2024: Stöd för genomförande av skolval inför valet till Europaparlamentet 2024 har uttalats.
Uttala stöd till rektorerna för att öppna upp för de politiska ungdomsförbunden i skolorna.	UN och KDN	2022	2022: Nämnderna har uttalat stöd till rektorerna att öppna upp för de politiska ungdomsförbunden i skolorna. 2024: Nämnderna har uttalat stöd till rektorerna att öppna upp för de politiska ungdomsförbunden i skolorna.

28 Statistiska centralbyrån, *Svenskt valdeltagande under hundra år*, 2012.

29 Södertälje kommun, *Åtgärdsplan för ökat valdeltagande 2018*, 2017

30 Södertälje kommun, *Uppföljningsrapport Projekt för ökat valdeltagande 2018*, 2018

Referenslista

Globala målen, *Logotyper*, www.globalamalen.se/material/logotyper, hämtad 2020-10-19.

Karlsson Martin, Lindvall Daniel, Nordh Anders, föreläsning *Att vara med på riktigt - vad gör kommuner, landsting och regering för att medborgares röster ska höras på riktigt?*, anteckningar av Simona Selmer, 13 september 2017, Falu Demokrativecka.

Regeringskansliet, *Globala målen och agenda 2030*, www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030, hämtad 2020-10-19.

Regeringskansliet, Kulturdepartementet, *Strategi för en stark demokrati – främja, förankra, försvara*, 2018

Regeringskansliet, *Mål för demokrati och mänskliga rättigheter*, www.regeringen.se/regeringens-politik/demokrati-och-manskliga-rattigheter/mal-for-demokrati-och-manskliga-rattigheter/, hämtad 2020-10-19.

Statistiska centralbyrån, *Svenskt valdeltagande under hundra år*, 2012. Demokratistatistik rapport 13.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), *Att demokratisera demokratin – 12 berättelser om samhällsodaning och dialog*, 2017.

Södertälje kommun, *Folkhälsostrategi*, 2020.

Södertälje kommun, *Mål och budget 2021-2023*, 2021.

Södertälje kommun, *Riktlinjer för styrdokument i Södertälje kommun*, 2020.

Södertälje kommun, *Samverkansöverenskommelse mellan idéburen sektor och Södertälje kommun*, 2018.

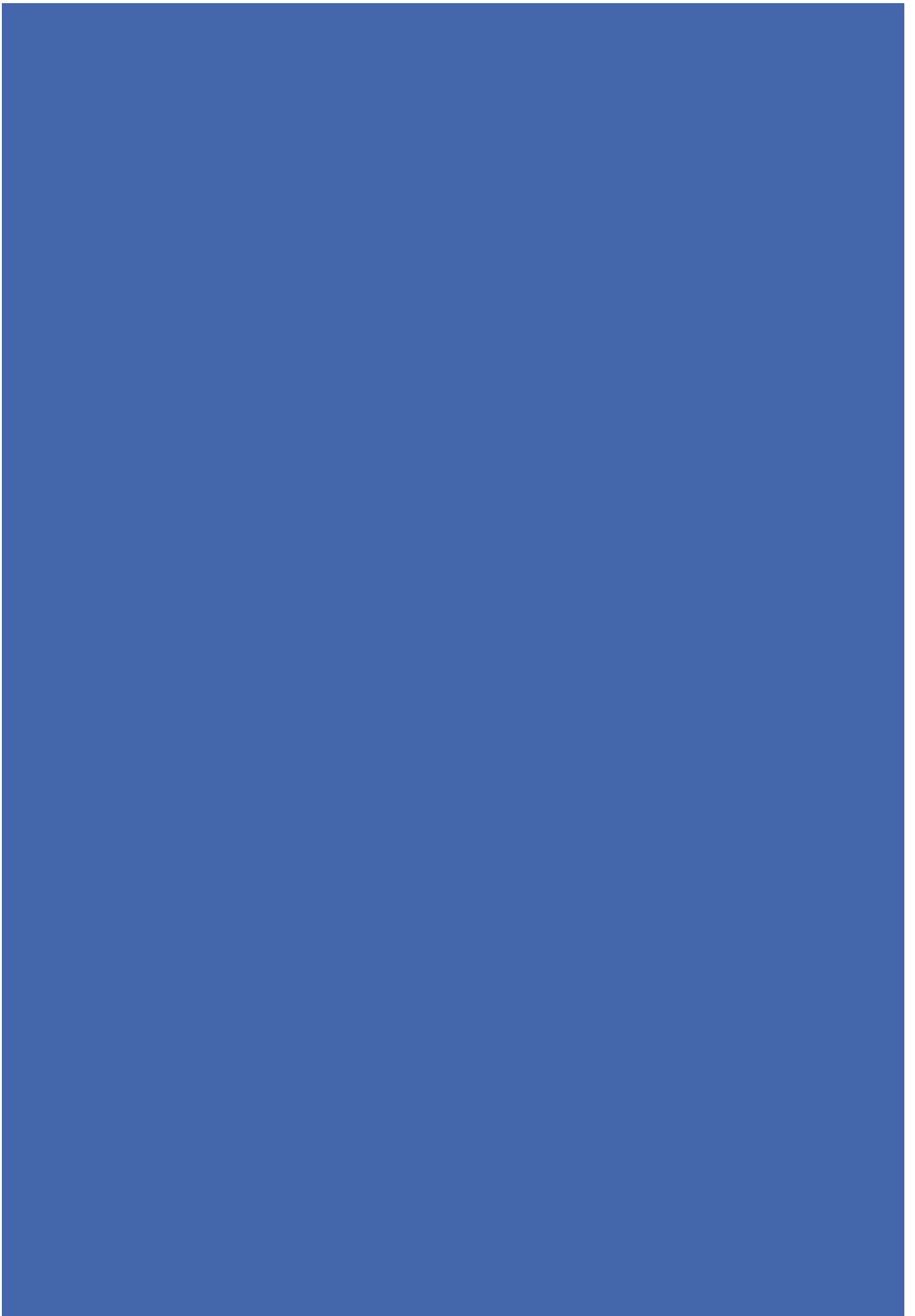
Södertälje kommun, *Uppföljningsrapport projekt för ökat valdeltagande 2018*, 2018.

Södertälje kommun, *Åtgärdsplan för ökat valdeltagande 2018*, 2017.

Valmyndigheten, *EP2009*, data.val.se/val/ep2009/slutresultat/rike/index.html, hämtad 2021-03-16.

Valmyndigheten, *Valresultat*, www.val.se/valresultat.html, hämtad 2020-08-27.

Valmyndigheten, *Valresultat*, www.val.se/valresultat/europaparlamentet/2019/valresultat.html, hämtad 2021-03-16.

**Södertälje
kommun**

Kommunstyrelsens kontor

Linn Karlsson

Enheten för utredning och hållbarhet

Tel: 08-523 023 23

E-post: linn.a.karlsson@sodertalje.se

www.sodertalje.se